

Poradna pro uprchlíky, o. s.
Výroční zpráva 2005
Counselling Centre for Refugees
The 2005 Annual Report

SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ A ASISTENCE PRO ŽADATELE O AZYL JAKO PREVENCE SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ A JINÝCH SOCIÁLNĚ-PATOLOGICKÝCH JEVŮ

REALIZACE: 1. 1.–31. 12. 2005 / PODPOŘENO: MINISTERSTVEM PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, MAGISTRÁTEM HL. M. PRAHY, MČ PRAHA 1

V rámci projektu bylo poskytováno odborné sociální poradenství a asistence žadatelům o azyl v PoS MV ČR Bělá pod Bezdězem – Bělá Jezová, PoS Červený Újezd, PoS Kostelec nad Orlicí, žadatelům, kteří žijí mimo Pobytová střediska (především v Praze), a dále cizincům s vízami za účelem strpění pobytu. Další skupinou klientů, kterým byly naše služby poskytovány, byli rodinní příslušníci občanů EU, kteří jsou občany třetích zemí. V tomto případě se většinou jednalo o „bývalé“ žadatele o azyl, kteří si během azylové procedury založili rodinu s občanem ČR nebo jiného státu EU. Cílem projektu bylo zajistit klientům přístup k informacím, zvýšit úroveň znalostí jejich vlastních práv a povinností, a tím postupně zlepšovat jejich postavení ve společnosti a snížit tak riziko vzniku sociálně patologických jevů.

V případě sociálního poradenství v pražské kanceláři proběhla většina konzultací prostřednictvím osobního jednání s klientem, zhruba v 15 % všech případů se jednalo o konzultace telefonické. Celkově bylo poskytnuto zhruba 1 178 intervencí 255 klientům. Ve většině případů se jednalo o intervence opakované. Součástí poradenství bylo poskytování asistence při jednání na cizinecké policii. Dále byly poskytovány obecné informace týkající se vzdělávání (stipendia, kontakty na školy), sociální problematiky (dávky státní sociální podpory, vyřizování nároků na důchod), informací k uzavírání sňatků, vystavování rodných listů, slučování rodin a zaměstnání.

Klientům, kterým byla rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v Brně ukončena procedura a museli opustit ČR, jsme nejčastěji pomáhali s vyřizováním dokladů potřebných k návratu do zemí původu či států jejich posledního trvalého pobytu. Bohužel, vzhledem k zákonné úpravě není možné, aby tito klienti, pokud si v ČR najdou práci, požádali o udělení víza za účelem zaměstnání z našeho území.

Správa uprchlických zařízení MV ČR pokračovala v optimalizaci pobytových středisek, což vedlo k tomu, že bylo uzavřeno PoS MV ČR Červený Újezd. Žadatelé, kteří zde žili, byli přemístěni do ostatních pobytových středisek. Avšak žadatelé o azyl a cizinci s vízami strpění pobytu, kteří pobývali či pobývají mimo PoS v Severočeském nebo Západočeském regionu, zůstali bez jakékoliv pomoci a jsou nuceni jezdit více než 100 km do nových středisek, kam byla přemístěna jejich dokumentace. Z tohoto důvodu jsme ve spolupráci s Konsorciem nevládních organizací otevřeli v rámci programu EQUAL Multikulturní středisko (MKC) v Teplicích. Práce MKC je zaměřena především na zvyšování potenciálu našich klientů na trhu práce (více informací viz. projekt „Proč mají zůstat stranou?“ – Komplexní posílení a využití potenciálu žadatelů o azyl)

V roce 2005 jsme také rozšířili poradenství a nabídku volnočasových aktivit v PoS Kostelec nad Orlicí, kam byla přemístěna většina klientů ze zrušených středisek. Stejně jako v předchozích letech zůstává velkým problémem žadatelů o azyl nadbytek volného času a omezené aktivity, což se velkou měrou podílí na prohlubující pasivitě, nesamostatnosti a negaci klientů.

SOCIAL ADVICE AND ASSISTANCE TO ASYLUM SEEKERS – WAY OF PREVENTING SOCIAL EXCLUSION AND OTHER SOCIAL-PATHOLOGICAL PHENOMENA

DATE: 1. 1.–31. 12. 2005 / SUPPORTED BY: THE MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL AFFAIRS

This project offered expert social consultancy and assistance to asylum seekers living in the facilities of the Ministry of Interior in Bělá pod Bezdězem – Bělá Jezová, Červený Újezd, Kostelec nad Orlicí, to those living outside of these facilities – especially in Prague - and to foreign nationals with toleration visas. Another group of clients who were offered our services were family members of EU citizens, who are third-country citizens themselves. These clients were mainly former asylum seekers who – during the asylum procedure – started their own family with a Czech or EU national. The aim of this project was to provide access to information, raise the levels of their rights and duties awareness and thus gradually improve their position in society and reduce the risk of social – pathological phenomena.

Regarding the social consultancy in our Prague office it should be said that most of the sessions were carried out face to face and approximately 15 % over the phone. In total 1178 consultations were given to 255 clients, in most cases the consultations were repeated. An important part of the service was providing assistance when dealing with the foreigners' police. General information on education (scholarships, school contacts), social issues (social benefits, pension), marriage, birth certificates, family reunions and employment was also given.

In instances when the Supreme Court in Brno ruled against granting the asylum and the client was made to leave the Czech Republic we tried to help with paperwork necessary for returning to their home country or to state of last permanent residency. Unfortunately, it is impossible for the asylum seekers to apply for work visa even if they are successful in finding employment in the Czech Republic.

The Administration of the Detention Centres of the Ministry of Interior continued in optimizing the detention facilities which lead to the closing down of the detention centre in Červený Újezd and the applicants living there were moved to other facilities. However, the asylum seekers with toleration visa living in the North and West Bohemia were left unaided and were forced to travel over 100 km to new centres to which their documentation was transferred. This was the main reason for us to open the new Multicultural Centre (MKC) in Teplice, this was done in cooperation with the Consortium of Non-governmental organizations under the so called EQUAL program. The activities of MKC are mainly aimed at heightening the potential of our clients on the labour market. (for more see the “Why should they stay aside” project)

In the course of 2005 we also widened the consultancy service and the range of free time activities in the detention centre in Kostelec nad Orlicí, where most of the clients from cancelled centres were transferred. As in the previous years the main problem for the clients is the excessive free time and limited range of activities, which leads to passivity, dependence, and negative attitude of the clients.

NEZLETILÍ V ZAŘÍZENÍCH PRO ZAJIŠTĚNÍ CIZINCŮ: ZHODNOCENÍ SOUČASNÉ SITUACE, PRÁVNÍ A PSYCHOSOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ NEZLETILÝM A BUDOVÁNÍ KAPACIT

REALIZACE: 1. 8. 2004–30.6. 2005 / PODPOŘENO: ÚŘADEM VYSOKÉHO KOMISAŘE OSN PRO UPRCHLÍKY (UNHCR)

V rámci tohoto projektu poskytovali naši pracovníci právní a sociální poradenství nezletilým žadatelům o azyl v ZZC Velké Přílepy. Pracovníci dojížděli do ZZC dvakrát až třikrát týdně, dle potřeby v doprovodu tlumočnicka, nejčastěji z čínského nebo vietnamského jazyka. Poskytované poradenství bylo zaměřeno zejména na probíhající azylové řízení, tedy objasnění celého administrativního procesu, a pomoc při právních úkonech s ním spojených, zejména doplňování informací do spisů vedených Ministerstvem vnitra a pomoc při podání žalob v případech negativního rozhodnutí. Pracovníci Poradny pro uprchlíky navštěvovali pravidelně také specializované zařízení pro děti – cizince Modrá škola a Permon, spravované MŠMT.

Jak již bylo uvedeno úvodem, naši pracovníci úzce spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí, které jsou ustanovovány opatrovníky pro nezletilé bez doprovodu. Vzhledem k tomu, že cizinecká a azylová problematika je pro tyto státní orgány zcela nová, zajišťovali pracovníci PPU pomoc při řešení konkrétních případů a ve spolupráci s MPSV pracovali na přípravě metodiky práce pro orgány sociálně právní ochrany dětí ve vztahu k dětem – cizincům. V roce 2005 pokračovaly pravidelné schůzky pracovní skupiny organizované PPU, kterých se účastnily státní i nestátní subjekty, které s nezletilými cizinci pracují – zástupci Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva školství ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva spravedlnosti ČR, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, Policejního prezidia – služby kriminální policie, Orgánů sociálně právní ochrany dětí, vedení obou specializovaných zařízení, vedení zajišťovacích zařízení pro cizince a pracovníci nevládních organizací pracujících s uprchlíky. Během těchto setkání se zainteresované subjekty snaží identifikovat a řešit problémy, se kterými se setkávají během své praxe. Zástupci pracovní skupiny mimo jiné informovali příslušné soudy o specifické problematice nezletilých bez doprovodu a specifických potřebách těchto dětí. Zástupci pracovní skupiny se také intenzivně zabývali problematikou zneužívání dětí k páčání trestné činnosti na území a s problémy s tím spojenými především v souvislosti s případy bulharských dívek.

MINORS IN DETENTION CENTRES FOR FOREIGN NATIONALS: EVALUATION OF THE CURRENT SITUATION, LEGAL AND PSYCHOSOCIAL ADVICE OFFERED TO MINORS, CAPACITY BUILDING

DATE: 1. 8. 2004–30. 6. 2005 / SUPPORTED BY: UNHCR

During this project our employees offered legal and social consultancy to minor asylum seekers in the detention centre in Velké Přílepy. The workers visited the centre two to three times per week, according to the need, accompanied by a translator of mostly Chinese or Vietnamese origin. The consultancy given was mostly aimed at the asylum procedure in progress, explanation of it, aid with legal matters, filling the information in record files of the Ministry of Interior and appeals against refusal of asylum. The CCR workers regularly visited the specialized children facilities for foreigners the so-called Blue school and Permon under the management of the Ministry of Education.

As mentioned above our workers closely cooperate with the institutions that provide social and legal aid and act as guardians for the unaccompanied minors. The CCR helped these institutions in their work and we assisted in solving individual cases. In cooperation with the Ministry of Labour and Social Affairs we worked on creating a manual to help these instructions while working with minor asylum seekers. In 2005 CCR organized regular meetings with organizations from the state as well as from non-governmental sphere. Such participants were for example: the Ministry of Interior, Education, Labour and Justice representatives, the Directorate of Foreign and Boarder Police, the Police Presidium- the criminal police department, Institutions dealing with social-legal aid, management of the detention centres and workers of non-governmental organizations dealing with refugees.

During these meetings all involved tried to identify and solve problems met during their practice. Representatives of these meetings informed the courts about the specific issues and need of unaccompanied minor asylum seekers. They also dealt with the thorny issue of such minors being abused and forced to commit crime – this was mostly the case of Bulgarian girls.

